

Поздравителен адрес

от доц. д-р Надя Филипова

Директор на Института за исторически изследвания
при Българската академия на науките

Към организаторите и участниците
в националната научна конференция с международно участие
**„Априлското въстание 1876 г. – път към свобода, парламентаризъм и
държавност“**

Панагюрище, 14 – 16 април 2026 година

Уважаеми господин Желязко Гагов, кмет на община Панагюрище,
Уважаеми доц. Атанас Шопов, директор на Историческия музей в Панагюрище,
Уважаеми господин генерал Стайко Прокопиев, Началник на Военната академия
„Георги Стойков Раковски“,
Уважаеми колеги от академичната общност,
Уважаеми гости,

Позволете ми от името на Института за исторически изследвания при Българската академия на науките и лично от свое име да изразя благодарност и подкрепа за поредната

съвместно организирана с Музея в Панагюрище и Военната академия „Георги Стойков Раковски“ научна конференция в едно от огнищата на националната ни революция!

Символно силно е, че наред с другите научни събития за отбелязване на 150-годишнината от избухването на Априлското въстание Панагюрище събира изследователи от академични, музейни и обществени институции, представляващи всички краища на България! 150 години Панагюрище пази спомена и за апостолите Панайот Волов и Георги Бенковски, които заедно с други доблестни българи разнасят искрата на въстанието, и за Райна княгиня, станала олицетворение на опората на българките в градежа на българския национален дом.

Паметта и преклонението пред делото на идеолозите, организаторите и участниците в тази първа по рода си в съвременната българска история масова изява на свободна мисъл и воля, сцепление на национален дух, дързост и всеотдайност са примери за българското единство днес пред изпитанията на духовни, морални, политически, социални и технологични трансформации. Пролетната пробуда и революционният кипеж в градове и села през 1876 година оповестява на Европа, че макар да са нямали държава, българите са вървели по пътя на европейската културна и просветна традиция, прегърнали са европейската идея за права по граждански закони и са попили от европейската енергия за свобода.

И защото съдници ние не сме, не само почитаме героизма и саможертвата на априлци, но със сърцата си приемаме и техните тревоги за челяд и имот, и тяхната неукост, неопитност и неорганизираност, и сблъсъка на емоциите с разума. И разбираме, че вярата в Бог, увереността в справедливостта на каузата, и упованието на съпричастността на свободните народи са събрали разнородните мотиви на въстаниците и са дали сили огньовете на стремежа за политическа самостоятелност да избуят и по българските земи през април 1876 година! От тях се залага силата и посоката към нашата независима България редом до другите европейски държави!

Позволете ми да поздравя организационния комитет на настоящата научна конференция за дълбочината и многоаспектността на формулираната тема на научния форум: „Априлското въстание 1876 г. – път към свобода, парламентаризъм и държавност“. Тя безспорно очертава разбирането за замисъла и делото на героите на националната ни революция като идеологически, политически, социален и духовен фундамент за съзиждането на българската държава в традициите на политическите идеи и форми на модерна Европа. Бих искала да благодаря на научната общност за забележителния интерес за участие в конференцията с доклади, които надграждат

академичните постижения. Очертаните тематични полета разкриват задълбочаващите се научни дирения за специфичните и общи черти в организацията и подходите в отделните огнища на въстанието, за значението на светското слово и на православното духовенство, за ролята на жените в българското духовно и политическо съзряване и изявление, и не на последно място, за съпричастността на общности със сходна историческа съдба и на обществено значими личности от свободния свят. Вярвам, че тези академични дирения ще направят своя пореден принос към изучаване на българските и световните феномени. Вярвам, че стремежът за изследване и съхраняване на паметта за Априлската епопея ще поддържа жив ориентира за онези устои, които крепят достойното място на България и българите в изпитанията на съвременния свят.

Желая успех на конференцията!